

ANALYSIS OF THE MORPHOLOGICAL AND LEXICAL ASPECTS OF THE TURKISH SECTIONS IN THE WORK “THE SECOND JOURNEY OF BACHO KIRO”

Abidin Karasu

Istanbul Medeniyet University (Turkey)

Abstract. Among the Turkish dialects, Bulgarian dialects hold a special place and importance. Bulgarians who ruled over Ottoman territories for many years spoke Turkish effectively. Considering the approximately six centuries of Ottoman rule in the Balkan lands, the Balkan peoples learned Turkish effectively. This situation is clearly indicated in written sources from the Balkan lands. Bulgarians, as a community living in the Balkan geography, have been under the influence of Turkish culture and language for many years. In the work titled “The Second Journey of Bacho Kiro” written by Bacho Kiro in 1874, an 18-page section is written in Turkish using the Cyrillic alphabet. This work provides significant clues about the state of Turkish at that time and Balkan Turkish dialectology. In this study, the structure of the work has been morphologically analyzed and its vocabulary has been examined in detail. The similarities and differences between modern Turkish spoken in Turkey and Balkan dialects have been highlighted in the work. The article employs the method of content analysis and includes a literature review.

Keywords: Bacho Kiro; morphology; lexical; Turkish dialectology; Bulgarian

1. Introduction

There are many works written in Turkish in the Balkans, especially in Bulgaria. These works are important in terms of Turkish language and its dialectology. Based on Turkish works in Bulgaria, Turkish dialects were classified in terms of phonetic and morphological features. In addition to dialectological studies, there is also a study on the Bulgarian dialect atlas. In this study, it was stated that the Bulgarian dialect atlas was prepared with modern techniques, and suggestions were made on how the Turkish dialect atlas should be created (Yeşilkaya & Karasu 2022).

Turkish works in Bulgaria have a special importance for Turks. Thanks to these works, Balkan Turkish; it has been examined in many aspects such as historical, dialectological and classification of dialects. One of these important works is “Bacho Kiro’s Second Journey”.

Kiro Petrov Zanev, known as Bacho Kiro, was born in 1835 in the village of Bylala Church. His father died when he was 6 years old. He became a teacher in the village of Koevtsi in 1853 (Kiro Petrov 2024). He worked as a teacher in various villages in Bulgaria until 1864. Bacho Kiro described himself as a *daskal* (teacher) in his works. He is known as a historian and man of letters (Wikipedia 2020). From 1864 onwards, he took part in various social and political organizations. In 1870, he published his first literary work. In 1873, he published a work titled “The Journey of Bacho Kiro”. In 1874, he published a work titled “The Second Journey of Bacho Kiro”. Bacho Kiro, who called for a rebellion against the Ottoman rule and occasionally gave fiery speeches to the rebels, was captured by the Ottoman government during the uprising in 1876 and executed. He made a defense before being executed and expressed the following in poetic form:

Бен бир Бачо Киро им, (Ben bir Baço Kiro im)
тюркен коркмаз комита им. (Türkten korkmaz komita im)
Шишкане умузума тактѣм,(Şişkane umuzuma taktım)
Дренова манастира булдум.(Drenova monastira buldum.)
Хакѣм арамаа бен чиктѣм,(Hakım aramaa ben çıktım)
ипи де бойнума тактѣм.(İpi de boynuma taktım)
(Karasu, 2022)

*I'm Bacho Kiro
I am a hero who is not afraid of Turks
I put the “Shishane” gun on my shoulder
I went to the Drenov monastery.
I went out to seek my rights.
I put the rope around my neck.*

A cave near the town of Dryanovo in Bulgaria was named after him. Bacho Kiro called for a rebellion against the Ottoman administration, occasionally making fiery speeches to the rebels. In the uprising of 1876, he was captured by the Ottoman government and executed. A cave near the town of Dryanovo in Bulgaria was named after him.

The name of the work by Bacho Kiro that we are looking at is “The Second Journey of Bacho Kiro”. This work was published in 1874 in the city of Ruscuk (Ruse) on the banks of the Danube River (Kiro 1874). In this work, the author has written the places he visited in Cyrillic letters in Turkish. The Turkish section is located between pages 35 and 42 of the work. With this work, Bacho Kiro proved that he had an advanced level of knowledge in Turkish. The author’s Turkish is very understandable and concise (Karasu 2022). The promotional material for the work in Bulgaria includes the following statement: “He was going to Vienna, but

he returned because he didn't have enough money. He traveled to Serbia on foot. Read it and see for yourself. In this work, Bacho Kiro narrates everything he saw and heard during his travels to his friends" (Literary World, 2024).

His works are:

"The poem about the Prussian-French war", "Historiography and folklore", Chronicles of the "Grandfather Nicholas" (дядо Никола) Uprising (1857), "Насі Stavrevata Buna (1862)", "The Band of Philip Toteau (1867)", "The gang of Stefan Karadzha and Hadji Dimitar (1868)", "Sofia adventure (1873)", "Gangster wars in the Dryanovo monastery".

2. Overview of the book section

The work consists of 18 pages. All pages are written in metered and rhymed verse. Pages 50 and 51 of the work consist of 33 lines each. Pages 36, 41, and 47 consist of 28 lines each. Page 35 consists of 23 lines. The remaining 12 pages contain standard 29 lines each. The entire work consists of 521 lines. The lines in the work are grouped in pairs and arranged according to a dual system of meter and rhyme.

*Vidin' çok' büük' şeherdir,
Ve hem çok' düz bir' er'dir'*

*Vidin is a very big city.
And it's a very flat place.*

*Tunadan' gıozükür' saade minareler',
Tuna boyunca var' islyah' kaleler',*

*The minarets can be seen from the Danube side.
There are many fine castles along the Danube.*

*Karşıda vlah' yakasında,
Kalafat' kalır' sag' tarafında,*

*Across from Vlach's side
Calafat (town) remains on the right*

To get to Vienna, Bacho Kiro traveled by ferry on the Danube River, sometimes on foot, sometimes by ferry. He writes in Turkish in Cyrillic the sights and cities he visits and encounters in the Balkans under Ottoman rule. Bacho Kiro, who in 1873

wrote that his greatest desire was to see Nemche (Austria), collected five hundred Kurushi from his acquaintances and friends to realize this desire. He puts a pair of shoes on his feet, a hat on his head, a bag on his shoulder, a coat with a staff on the other and goes on his way (Kiro 1874, p. 35). He comes to Svishtov and wants to travel to Vienna by ferry. He visited the cities of Oryahovo, Lom, Vidin, Kalafat, Radovic, Severin, Adakale, Orshova, Drenkova, Modava, Smederevo, Panchova, Mokri Lak, Belgrade and Zemun along the Danube River. In some of them he stays, walks around and records his observations. These observations are usually related to the architecture of the cities, the situation of the local population, the way of life and the business life of the Serbian and other peoples.

3. The Cyrillic Alphabet and its Latin Equivalent Used in the Work

The Latin equivalents of the Cyrillic letters used in this work are provided in the table below.

Cyrillic	А – а	Б – б	В – в	Г – г	Д – д	Е – е	Ж – ж	З – з	И – и	Й – й
Latin	A – a	B – b	V – v	G – g	D – d	E – e	J – j	Z – z	I – i	Y – y

Cyrillic	К – к	Л – л	М – м	Н – н	О – о	П – п	Р – р	С – с	Т – т	У – у
Latin	K – k	L – l	M – m	N – n	O – o	P – p	R – r	S – s	T – t	U – u

Cyrillic	Ф – ф	Х – х	Ц – ц	Ч – ч	Ш – ш	Щ – щ	Ю – ю	Я – я	І – і	дж
Latin	F – f	H – h	TS – ts	Ç – ç	Ş – ş	ŞTI – şti	Yu – yu; u	ya, ā	I – i; y	c

Cyrillic	Ъ – ъ / І – і	Ѣ	Ь – ь	іо
Latin	Corresponds to the “i” sound in the word. It has no value as a final sound! It is denoted by a ‘.	i (more often) – a (less)	It has no value as a final sound. There is a circumflex function before the vowel in the word. миньор < minör, актѣор < aktör	These two sounds together can be read as “ö” in the word and as “y” or “ö” at the beginning of the word.

4. The morphological features of the work

The narrowing of the /o/ and /ö/ vowels, the occurrence of the vowel (i) at the end of words, and the use of the learned past tense suffix mostly in the form of *-miş* in the work partially overlap with the characteristics of Rumeli Turkish dialects. The vowel loss in the middle syllable in words like *araba>arba*, *burad>burda*, *nereye>nerye* and consonant assimilations like *bunlar>bunnar*, *onlar>onnar* in internal sounds (Korkmaz, 2010), as seen in this work, are common traits in Balkan and Turkish dialects. Additionally, as seen in examples like *isterim gideyim*, *Tuna dibinde var ormanlı bir er*, *ükariya para etişmecek gördüm*, *var mı burda Bulgar*, *var burda bir sişoftu*, the verb mostly appears after the subject, not at the end of the sentence. The continued presence of the consonant /g/ between two vowels (Gülsevin 2015), mentioned as a feature of Western Rumeli dialects, is only identified in one word (*irmaga*) in this work.

The general morphological features of the work are listed below. Plural suffixes, possessive suffixes, noun case suffixes, participles, instrumental suffix, tense suffixes, indicative and optative moods, interrogative particle, postpositions, conjunctions, derivational affixes have been examined.

Noun case suffixes

It has been observed that noun case suffixes are sometimes used interchangeably. The definite article suffix is seen in one example in the form of +n. Other examples are similar to standard Turkish in Turkey.

hesabın dediler kendin yapacan, teskereı, kimsei, kümürü, ricami, parai

In the following examples, the dative suffix -a, -e has been used instead of the accusative suffix -ı, -i.

ricama (ricamı) kabul ettiler, burasına (burasını) seir edecem, size (sizi) kurtarmaz mı

It has been observed that in one example, the definite accusative suffix is used instead of the locative suffix. In another example, the accusative suffix is used instead of the locative suffix.

yolunu (yoluna) bakar, *hep onun evine (evinde) oturdum*, *ayama*, *mehanee*, *çocaa*, *kesee*, *skelee*, *neree gideim*, *içerie girdim*, *okumaa*, *sokaa*, *vienaya*, *hepinize*

The locative suffix -dA is mostly used similarly to Standard Turkish in Turkey. In a few examples, this suffix is used instead of the dative suffix. In one example, it is used instead of the ablative suffix. It is rare for this suffix to not adhere to the front-back vowels harmony.

nerde han var orda (oraya) gireim, *pasaportçi yanında (yanına) giderim*, *yanında (yanına) oturdum*, *bir omuzumda (omuzuma) aldım*, *altında*, *ükarda*, *gunumde*, *aşaaada*, *kövde*, *masa yustunde*, *orda (oradan) sapmadık*

The ablative suffix shows similarity to Standard Turkish in Turkey.

canınızdan, *yanından*, *ruşçuktan*, *kazasından*

Tense suffixes

The future tense suffix in third person is different from Standard Turkish in Turkey in the form of *-AcA*. The negative form is *-mAcA*.

pinecem, deecem, dönecem, konacam, uracam, sövleecem, süvleicem, onnara süvleecem, gideceim, eyelencem, gezinecem, yapacan, uzanacan, geçecen, etişmecek, olmacak

The perfect tense suffix is the same as in Standard Turkish in Turkey. Rarely, it is noticed that the perfect tense suffix with front vowels is added to a word stem with back vowels.

ayama giydım, topladım, saydım, çıkardım, verdim, buldum, girdim, kövden çekildim, edim ve içtim, oraya buraya baktım, geçtik, çekildik, gürdük, çıktık, çıkardılar, oldular

Past perfect tense suffix is mostly unrounded and front vowel. Other variants are also observed. The *-miş* form of the learned past perfect tense suffix is among the features of the Eastern Thrace dialects (Günşen 2008).

lukantaymış, alırlarmış, oraya sapsmışım, o gece yatmışım, düşmüş, kırılmış, konulmamış, hoş gelmişin, gün duvmamış

Simple present tense suffix is in the forms *-ar*, *-er*, and *-r*, similar to standard Turkish of Turkey. Sometimes, it is observed the form *-ir*.

inerim, giderim, derim, ederim, barışır, çalışır, kapuya girir, yakışır, yamur yar, kalır, alır, olur, yardım ederis, isteris, bilirsiniz, ierler, toplaşirlar, koşarlar, indirler, yaparlar, uraşirlar, dolaşirlar, derler, giderler, kazarlar

Although there are not many examples related to the present continuous tense suffix, it has been determined that the present continuous tense suffix appears in the form *-or*. This suffix has also been identified in some provinces in the southeastern region of Turkey (Yeşilkaya 2023, p. 223).

canım isteor

Indicative and obtative

The subjunctive and imperative moods in the first-person singular are expressed with the same suffix. Instead of the forms *-AyIm* or *-Am*, the form *-im* is used.

seir edeim, vienaya gideim, kimden isteim, varaim, ne yapaim, döneim, gireim, güreim, içeim, vereim, karşıya geçeim

In the second person singular and plural, the subjunctive mood is the same as in standard Turkish of Turkey.

ricami kabul edesin, beni getiresin, annayasınız, veresiniz

The optative conditional mood appears in the form *-sA*.
biterse, dönerse, ükardan baksan

Verbal adjectives and gerundiums

In standard Turkish, the participle suffix *-dİğl* is seen in the form *-dI*.

Additionally, the *-mİş* participle suffix is observed. Among the gerund suffixes, *-İp* and *-ArAk* have been identified. Similar to Balkan dialects, this work prefers the use of double sentences instead of verbals. Examples such as “*isterim gideyim*” instead of “*gitmek isterim*” have been encountered.

Adjectives: *oturdu er, katışti er, irtulmiş sarık*

Gerundiums: *deip, sevinerek, duvarak, bakarak, kauşarak*

Compound verbs

– *ivermek* has been used in this work.

diyvereim, diyverecece, vampora da bile koyvermezler

Plural suffixes

The forms *-lAr* and *-nAr* are also noted.

koylu+ler, on+nar

Possessive suffix

In the work, “*si*” is seen as the third person singular possessive suffix. The harmony of back and front vowels is rarely observed.

hair duva+si, klise+si, çeşme+si, skele+si, kube+si, sabaha+sı, gayri+si, bazi+si, onnarın en fukara+si, para+si, Osmanlı yolke+si, kapu+si, bizden ii+si

Interrogative particle

mi/mi/mu/mü

The suffix “*mi*” is mostly used after verbs indicating negation. The suffix “*mu*” is mostly used before verbs.

kurtarmaz mi, olmaz mi, karşıya mu geçecen, vampora kira mu vereim, yoksa harcai mu vereim, harçlık mı yoktur

Instrumental case suffixes

Front vowel forms of this suffix have been identified: *-le, -len*

sopa(y)+le, minare(y)+len, ne yapaim üç gruş+len, kimse(y)+len, bunnar+len, torba(y)+len, aba(y)+len, kira(y)+len oturulu, öküz+len, çapa(y)+len, çapa(y)+le

Postpositions

The postpositions “*gibi,*” “*için,*” and “*dek*” have been encountered. The postposition “*için*” appears in its original form from Ottoman Turkish. The postposition “*dek*” is written attached to the preceding word.

bitincedek, burayadek, kimin için, onnar için, onun için, gördün gibi

Conjunctions

In standard Turkish of Turkey, the conjunction “*de,*” which is used with front

vowels and written separately, is written as “da” with a back vowel in this work. The “de” form of the conjunction is not encountered in the work.

*benda gideim
kave da verdiler
ben da onnarın yanında oturdum
kalesi da durur
su için da para alırlar
biz da paraları verdik
ben da oraya girdim, kimi bilirim da kimin için soraim
tarla sürmesini da size diyvereim
diyvereceğim çift sürmesini ve hem da misir ekmesini
sabah erken da kalkmazlar*

Derivational affixes

-lı/-li/-lu/-lü and *-lık/-lik/-luk/-lük*

For words ending in rounded vowels, back and rounded forms of suffixes are preferred. For words with unrounded vowels, suffixes are added in accordance with the harmony of back and front vowels.

Sışof+lu, koy+lu, pahalı+lık, kulauz+luk, sekiz+lik, beş+lik, dört+luk, uç+luk

The suffixes *-cı/-ci/-cu/-cü* are mostly preferred in their unrounded and front vowel forms. yol+ci, pasaport+çi

The suffix *-sXz* is mostly seen as *-sXs*.

hair+sıs

5. Vocabulary aspect of the work

An examination of the vocabulary of the work reveals that Bacho Kiro had a good command of Turkish. Words that were used in Ottoman Turkish but are no longer in common use today, such as “mesrur”, “iptida”, “mahsulat”, “zahire,” and “mukayyet,” have been encountered. In this work, one can also find words that have entered Turkish from Arabic, referred to as borrowing or empruntology. This concept is formed from the French term “emprunt” and the suffix “(o)logy.” (Vesselinov 2019, p. 393). Similarly, French words have entered Bulgarian through borrowing, and how these words entered the language has been studied by many scholars (Vesselinov 2016). The presence of words like “evlek” and “gezek,” which are used in the regional dialects of Anatolia, Turkey, is also noteworthy.

Additionally, the work contains aphorisms, idioms, religious sayings, and proverbs. Some of these are provided below.

işini sağlam tutmak, saban küremek, aklına gülmek, niyet etmek, köyden köye vurmak, canından ne koparsa, akla zarar, hayır duası, bir çift çarık

Reduplications: *kavi ve kalın, garip fukara, yavaş yavaş*

Proverbs: *ak ile kara geçitte belli olur*
Religious sayings: *Allah uzun ömürler versin, Allah bereket versin*

6. Dictionary of the words in the work

The analyzed section of the work is comprised of a total of 18 pages. On these pages, 140 words different from standard Turkish in Turkey have been identified, and the words and their meanings are given below. The English translations of the words are provided within parentheses.

A

angisi	: hangisi (whf)
anna-	: anla- (understand)
apansız	: aniden (suddenly)
Arnaut	: Arnavut (Albanian)
aşaa	: aşağı (below)
avlı	: avlu (yard)
ayam	: ayağım (foot)

B

Balço	: Balço (proper name)
bazi	: bazı (some)
bazisi	: bazısı (some)
bazıyaş	: Baziaş (a city in Romaina)
beled	: bilet (ticket)
Beligrad	: Belgrad (the capital of Serbia)
bir as	: biraz (some)
boyle	: böyle (such)
buvaz	: boğaz (bosphorus)
buvaz	: bkz. buvas (bosphorus)
büük	: büyük (big)

C

cumbiş	: cümbüş, eğlence (revel)
cumle	: cümle (everybody)
cumlesi	: hepsi, herkes (everybody)

Ç

çık-	: çık- (exit)
çoku	: çoğu (most)
çocuk	: çocuk (child)

D

daskal	: öğretmen, Bulgarca dascal (teacher)
dilinci	: dilenci (beggar)
douruluk	: doğruluk (trueness)
duşkun	: düşkün (poor)
duv-	: doğ- (be born)
duva	: dua (pray)

E

e-	: ye- (eat)
er	: yer (place)
etiş-	: yetiş- (catch)
eylen-	: eğlen- (have fun)

G

Gavriil	: Gavril (proper name)
gayrisi	: gayrısı (others)
gene	: yine (again)
gerdap	: girdap (eddy)
gezek	: gezgin (traveler)
gitir-	: getir- (bring)
gruş	: kuruş (piastre)
gun	: gün (day)
gülge	: gölge (shade)
gündüs	: gündüz (daytime)
gür-	: gör- (see)
güzük-	: gözük-, görün- (appear)

H

hair	: hayır (favour)
hairsıs	: hayırsız (unfaithful)
haylas	: haylaz (impish)
hayle	: hâlâ/hâlen (still)
hepsi	: hepsi (all)

İ

i	: iyi (good)
i-	: ye- (eat)
ibürü	: öbürü, öteki, diğeri (other)
içun	: için (for)
içün	: bkz. için (for)

ii	: bkz. i (good)
iptidaa	: iptida, başlangıç, başta (firstly)
irmak	: ırmak (river)
irmi	: yirmi (twenty)
irt-	: yırt- (tear)

K

kaik	: kayak (boat)
Kalafat	: Calafat (A port city on the banks of the Danube River)
kapu	: kapı (door)
kariye	: Osmanlıca köy yerine kullanılan isim, karye (village)
karşı	: karşı (toward)
kauş-	: kavuş- (arrive)
kavene	: kahvehane (coffee)
kavi	: kuvvetli, güçlü (strong)
klise	: kilise (church)
köv	: köy (village)
kövlü	: köylü (villager)
kube	: kubbe (dome)
kulauz	: kılavuz (guide)
kümür	: kömür (coal)

L

Lom Palankai:	Lom Palanga (a city in Bulgaria)
lukanta	: lokanta (restaurant)

M

maksulat	: mahsulat, ürünler (products)
mehane	: meyhane (tavern)
mera	: merak (curiosity)
mesrur	: sevinçli (happy)
minaare	: minare (minaret)
misir	: mısır (corn)
mukayat	: kayıtlı/ilgili (interested)

N

neet et-	: niyet et- (intend)
Negotin	: Negotin (a city in Serbia)
Nemsei	: Nemtse, Niemtsy, Niemec, Nemçe (proper name)
neree	: nereye (where)

O

onnar	: onlar (they)
Orşova	: Orşova (a city in Romaina)
oş	: hoş (fine)

Ö

ölke	: ülke (country)
övlе	: öyle (such)

P

palanka	: kale (castle)
papas	: papaz (father, priest)
pin-	: bin- (ride)
prasa	: pırasa (leek)

R

Rahova	: Rahova veya Oryahovo (a city in Bulgaria)
--------	---

S

saade	: sade (simple)
saalan	: sağlam (durable)
sabahası	: sabahı (morning)
sabanı küre-	: sabanla çift sür- (plough)
seir	: seyir (looking at)
serbes	: serbest (free)
serbez	: bkz. serbes (free)
skela	: bkz. skele (pier)
skele	: iskele (pier)
Stefan	: Stefan (proper name)
suvan	: soğan (onion)
suvle-	: söyle- (say)
süvle-	: bkz. suvle- (say)

Ş

şadravan	: şadırvan (shadirvan)
şehir	: şehir (city)
şindi	: şimdi (now)
şkol	: okul (school)
şkola	: Paskalya, Skola (easter)

T

tücar	: tüccar (trader)
-------	-------------------

U

ur-	: vur- (dash)
ura-	: uğra- (visit)
uraş-	: uğraş- (strive)

Ü

ükar	: bkz. ükarı (up)
ükarda	: yukarıda (up)
ükarı	: yukarı (up)
üksek	: yüksek (high)

V

vampor	: vapur (ship)
Viena	: Viyana (capital of Austria, Vienna)
vilayat	: vilayet, il (city)
Vlah	: Tuna nehrinin bir yakası (özel isim)

Y

yain	: yakın (close)
yalınıs	: yalnız (alone)
yalınız	: bkz. yalınıs (alone)
yamur	: yağmur (rain)
yokarı	: bkz. ükarı (up)
yoksek	: bkz. yüksek (high)
yolci	: yolcu (passenger)
yolke	: ülke (country)
yust	: üst (top)

Z

zahire	: tahıl (cereal)
ziaret	: ziyaret (visit)

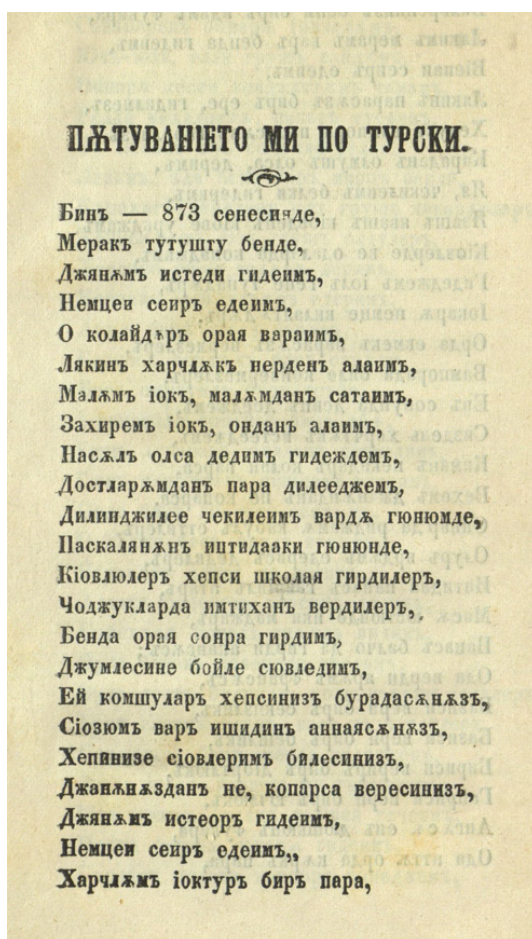
Conclusion

In conclusion, this study identifies the morphological elements in Bacho Kiro's work that includes Turkish poetry. The similarities and differences between these morphological elements and contemporary Turkish of Turkey have been identified. Additionally, the study examines the similarities and differences between the language used by Bacho Kiro and the Balkan dialects. Finally, the vocabulary of the work has been analyzed to evaluate the extent of Bacho Kiro's proficiency in Turkish.

The use of proverbs and idioms, the appropriate use of reduplications, and the inclusion of religious terms in the work demonstrate Bacho Kiro's expertise in the Turkish language. The fact that the work is written in verse form, with accurate use of rhymes and syllabic meter, also clearly shows the author's proficiency in the Turkish language.

APPENDIX

Appendix 1. A view from the pages of the work

Appendix 2. An example of the work transferred to the word page with the Cyrillic alphabet

[35]

1. бинь — 873 сенесияде,
2. меракъ тутушгу бенде,
3. Джянжмъ истеди гидеимъ,
4. Немцеи сеиръ едеимъ,
5. О колайджръ орая вараимъ,
6. Лякинъ харчлжкъ нерденъ алаимъ,
7. Малжмъ іокъ, малжмданъ сатаимъ,
8. Захиремъ іокъ, онданъ алаимъ,
9. Насжлъ олса дедимъ гидеждемъ,
10. Достларжмданъ пара дилееджемъ,
11. Дилинджилее чекилеимъ вардж гюнюмде,
12. Паскалянжнъ иптидааки гюнюнде,
13. Кіовлюлеръ хепси школая гирдилеръ,
14. Чоджукларда имтиханъ вердилеръ,
15. Бенда орая сонра гирдимъ,
16. Джумлесине бойле сівледимъ,
17. Ей комшуларъ хепсинизъ бурадасжнжзъ
18. Сіозюмъ варъ ишидинъ аннаясжнжзъ,
19. Хепинизе сівлеримъ билесинизъ,
20. Джанжнжданъ не, копарса вересинизъ,
21. Джянжмъ истеоръ гидеимъ,
22. Немцеи сеиръ едеимъ,
23. Харчлжмъ іоктуръ биръ пера,

[36]

1. Билрсинизъ бенъ биръ адамъ фукара,
2. Лякимъ мерамъ варъ бенда гидеимъ,
3. Віенаи сеиръ едеимъ,
4. Лякинъ парасжзъ биръ ере, гидилмезъ,
5. Хенузъ вампора пзрасжзъ глрилмезъ,
6. Караданъ олмушь олса, деримъ,
7. Яя, чекилеимъ белки гидеримъ,
8. Явашъ явашъ кіовденъ кіове ураджамъ
9. Кіовлерде ве одаларда конаджамъ,
10. Гидеждемъ іоль гене тунаджръ,
11. Іокарж немце вилаятджръ,
12. Орда екмекъ парасжзъ вермезлеръ,
13. Вампорада биле койвермезлеръ,

14. Ень сонунда деипь дееджемь,
15. Сиздень харчлжкъ истееджемь,
16. Киминь некадарь колаи варса,
17. Вехемь джанжндань не копарса,
18. Оннар'да риджамж кабуль етилерь,
19. Олурь ярджмь едерись дедилерь,
20. Иптидаа папась гаврииль атарь,
21. Масж юстюнде ики маджарь,
22. Папась балчо да гирди апансжсь;
23. Ода верди яржмь франсжсь,
24. Базиси вери бирь секизликь,
25. Базиси вери бирь бешликь,
26. Бириси верирь бирь диортлюокь,
27. Гайриси вери бирь ючлюокь,
28. Ангжсж ень дюшкюнь фукара,
29. Ода аттж орда кжркь пара,

[37]

1. Севинерекь оннарж топладжмь,
2. Ючь-юзь, елли грушь сайджмь,
3. Оннарж кесее кояджактжмь тамамь,
4. Гелди михалцалж, папась стефань,
5. Бу папась ень сонунда гелди,
6. Лякинь, ода бана бирь минць верди,
7. Кжрахатъ-ханедень юзь грушь чикарджларь;
8. Хеписи бешь юзь грушь олдуларь,
9. Хепсине ошча калжнь деримь,
10. Кендими юла хазжрь едеримь,
11. Аямж бирь чифть чаржкъ,
12. Башимж сарджмь бирь сзржкъ,
13. Бирь омузумда бирь торба,
14. I бюрюнде сопайле бирь абж,
15. Гюнь дуваракъ кювдень чекилдимь,
16. Гюнь каушуракъ сищовая гирдимь,
17. Орда бирь достума саптжмь,
18. О гедже бень орада яттжмь,
19. Парасжсь едимь ве ичтимь,
20. Аллахь берекеть версинь дедимь,
21. Сабахасж конакъ янжнда индимь,
22. Орда бююкь кавенедь гирдимь,
23. Орда дость, булунду, хошь гелдинь дедилерь,

24. Бана икрамъ едипъ, каве да вердилеръ,
25. Сордуларъ бени, нерее гидеджень,
26. Ашаа юкса, каршия му гечеджень,
27. Юкъ ишимъ дедимъ каршия гечеимъ,
28. Неетъ еттимъ, юкарж гидеимъ,
29. Бурданъ дедимъ вампора пинеджемъ,

[38]

1. Парамъ битинджеедекъ юкарж гидеджемъ,
2. Та віеная гидеимъ вэрджръ мерамъ,
3. Коркаржмъ гене етишмеджекъ парамъ,
4. Хесабжнж дедилеръ кендинъ япаджанъ,
5. Чергене кадаръ сень узанаджанъ,
6. Сонра ашаада скелее инеримъ,
7. Пашапортчи янжнда гидеримъ,
8. Тескерей брактжмъ пашапортъ, алджмъ
9. Вампора да беледъ чикарджмъ,
10. Оршова елли секизь грушь вердимъ,
11. Вампоръ етишти бенъ гирдимъ,
12. Орда билдимъ адамларъ булдумъ,
13. Бенда оннаржнъ, янжнда отурдумъ,
14. Вампоръ гидерди хепъ качаракъ,
15. Рахова, ердикъ гюнь каушаракъ,
16. О ; рахова, биръ юксець ер'диръ
17. Буюкъ диль, орта биръ шехердиръ,
18. Орданъ бизъ гене нидже чекилдикъ,
19. Гедже оргасжнда ломъ паланкаи ердикъ,
20. О сабахъ бенъ нидже калкаржмъ,
21. Биръ бююкъ шехеръ іонюмде бакаржмъ,
22. Тамамъ гюнешъ дуваракъ,
23. Гечтикъ видини бакаракъ,
24. Видинъ чокъ бююкъ шехердиръ,
25. Ве хемъ чокъ дюзь биръ ер'диръ,
26. Тунаданъ гіозюкюръ сааде минарелеръ,
27. Тупа боюндже варъ исляхъ калелеръ,
28. Каршида влахъ якасжнда,
29. Калафатъ калжръ сагъ тарафжнда,

[39]

1. Одж биръ наазикъ шехердиръ,
2. Ве хемъ юксець биръ ердиръ,

3. Бирь тепеде варь бирь клисеси,
4. О клисенинь варь ючь діортъ кубеси
5. Туна кенаржда варь бирь чешмеси,
6. Онунь юсть-янда калжрь скелеси,
7. Ордань гене нидже чекилдикъ,
8. Бирь кіовюнъ янжданъ гечтикъ,
9. Вампоръ хжзлжджа гидерди,
10. О кіовъ османлж кіовіоне бензерди,
11. Вардж минарейленъ бирь джамиси,
12. Туна кенаржда да, бирь тепеси,
13. Даха кіовъ варь исимлерини билемемъ,
14. Оннаръ ичунъ сизе хаберъ веремемъ,
15. Кимсеи сорамаджмъ билмемъ зеръ,
16. Туна боюндже бирь дюзлюокъ ерь,
17. Даха юкардаджрь сжрбъ авлжсж,
18. Туна дибинде варь бирь скелясж,
19. Кіовъ варь радовичъ дерлеръ,
20. Орданъ іоль варь неготине гидерлеръ,
21. Даха юкарда варь бирь скелеси,
22. Варь бююокъ кубели бирь клисеси,
23. Влахъ тарафжна варь бирь юксець ерь,
24. Даха юкарда впрдръ бирь шехеръ,
25. Лякинъ, билмемъ насжль дерлеръ буну,
26. Влахча дерлеръ северинъ турну,
27. Бу кясабж дюзь ерджрь,
28. Чокъ гюзель бирь шехерджрь.
29. Туна дибинде варь бирь орманлж ерь,

[40]

1. Орда басча олмалх билмемъ зеръ,
2. Орада гіордюомъ хепийдже джеvizлеръ,
3. Алтжда чименъ исляхъ гюлгелеръ,
4. Даха юкарда скелеси калжрь,
5. Вампоръ бурданъ кіомюръ алжрь,
6. Хангжсжнжнъ кюмюрю битерсе,
7. Даха чоку анжсж гери діонерсе,
8. Бурда варь дурурь чокъ вампорларъ,
9. Бурда актжрма япжрларъ, бу...
10. Соль тарафжна калжрь фетислямъ,
11. Калеси да дурурь ескиденъ тамъ,
12. Орданъ юкарж биръ бувасъ алжрь,

13. Немце тарафжна адакале калжрь.
14. Ада-каледе хеписи османлж джрь,
15. Ордань юкарж немце сжнжр джрь,
16. Даха юкарда оршова немце касабасж,
17. Туна дибинде варь исляхь скелеси,
18. Орда бизь ачань ердикь,
19. Башка бирь вампора гирдикь,
20. Вямпорда о гедже ятгжкь,
21. Сабахжсжна касаба ичине чиктжкь,
22. Орада бень бир'ась гизендимь,
23. Бирь лукантая гирдимь,
24. Орда бень кжркь пара вердимь,
25. Бир'ась шарапъ истедимь,
26. Бана шарапъ вермедилерь,
27. Оннаръ бана бойле дедилерь,
28. Бурда пахалжлжкь чоктурь,
29. 40) паралжкь шарапъ юктурь,

[41]

1. Веринь дедимь бари бирь су ичеимь,
2. Узатгж елини (40) параи вереимь,
3. Бень шаштжмь ве бактжмь,
4. Кжркь параи джебиме соктумь,
5. Аллахь дедимь беланжзж версинь,
6. Онунь ювлесине адамь недесинь,
7. Оннаръ ювле бирь адамларь,
8. Су, ичин'да, пара алжрларь,
9. Дюндюмь туная индимь,
10. Гене вампора гирдимь,
11. Бизе башка беледь вердилерь,
12. Веринь (64) грушь пара дедилерь,
13. Биз'да параларж вердикь,
14. Земуна кадарь билетъ алджкь,
15. Сабахасж ордань калкаржзь,
16. Гене юлумузу кавраржзь,
17. Сжрбь тарафжна бирь паланка варджрь,
18. Ондань юкарж туна дар'джрь,
19. Хемь дарь ве хемь джеза ерь,
20. Орда едикь вампорь беклерь,
21. Вямпорлара кулазлукъ едерь,
22. О илери гидерь, юбюрю да чекерь,

23. Туна орада хжзлжджа ве дар'джрѣ,
24. Ики тарафжна бююкѣ балкан'джрѣ,
25. Скеля варѣ дренково дерлерѣ,
26. Орда ташѣ кіомюрю индирлерѣ,
27. Скеледе ону ювмее япарларѣ,
28. Балканда орда яклжнѣ казарларѣ,
29. Бу, скеля немце тарафжна калжрѣ,

[42]

1. Бурданѣ юкарж гене бувасѣ алжрѣ,
2. Бурданѣ кулаузѣ вампорѣ діонерѣ,
3. Бурданѣ вампорѣ юкарж. ялжнжзѣ гидерѣ,
4. Гиттикѣ вампорла явашѣ явашѣ,
5. Туна ичинде варѣ бирѣ бююкѣ ташѣ,
6. Вампорѣ она пекѣ якжнѣ гечерѣ,
7. Бураяджкѣ гердапѣ бувазж битерѣ,
8. Ики тарафжна гіюзюкюрѣ дюзѣ ер'дирѣ,
9. Немце тарафжна модава шехердирѣ,
10. Вампорѣ гидерди явашѣ явашѣ,
11. Ердикѣ скеледе базіяшѣ,
12. Орда чокѣ іолджи тюджарѣ чикарѣ,
13. Хемѣ бурда демирѣ іолу да варѣ,
14. Арабаларѣ хазжрѣ дурурларѣ,
15. Іолджу ве тюджарѣ алжрларѣ,
16. Орданѣ немце ичине гидерлерѣ,
17. Нейсе алжшѣ веришѣ едерлерѣ,
18. Орданѣ вампорѣ гене юкарж чекилирѣ.
19. Сжрптаиѣ туная бирѣ ирмакѣ гирирѣ,
20. О, ирмага морава дерлерѣ иди,
21. Даха юкарж гене семедрейди,
22. Туна дибинде варджрѣ калеси,
23. Онунѣ юстѣ янда калжрѣ скелеси,
24. Даха юкарж панчова шехерджрѣ,
25. Немце тарафжна чокѣ дюзѣ ер'джрѣ,
26. Даха кіовѣ, варѣ, билмемѣ сормаинѣ бана;
27. Бирѣ кіовѣ варѣ сжрпѣ тарафжна,
28. О кіовюнѣ адж мокри-лукѣ дерлерѣ,
29. Белградѣ ве земунѣ бурданѣ гіюзюкюрлерѣ,

[43]

1. Белиградж вампорданѣ бактжкѣ,

2. Сапмаджкъ орда земуна чиктжкъ,
3. Земунда биръ гюнь отурдумъ,
4. Юкаржя пара етишмеджекъ гюрдюмъ,
5. Чокъ мерамъ вардж виенаи гюреймъ,
6. Орада зяретъ ве сеиръ едеимъ,
7. Лякинъ парамъ азъ дж иасжлъ едеимъ
8. Битерсе орда кимденъ истеимъ,
9. Кимсейленъ билишимъ юктуръ,
10. Орда гене пахалжлжкъ чоктуръ,
11. Дюшюндюмъ дурдумъ фукара,
12. Не япаимъ ючъ юсь грушленъ пара
13. Вампора кира му вереимъ.
14. Юкса харджаи му ве сеимъ,
15. Пекъ и буннарле орая гидеджемъ,
16. Я, согра нейленъ гери донеджемъ,
17. Башка тюрлю олмаджакъ гюрдюмъ,
18. Орданъ гери белградта дондюмъ,
19. Биръ каикъ ичине гирдимъ,
20. Бешъ грушъ орда каия вердимъ,
21. Акшамъ юстю белградта чиктжмъ,
22. Ябанджи гиби орая бурая бактжмъ
23. Гарипъ фукара нерее гидеимъ,
24. Нерде варъ ханъ орда гиреймъ,
25. Орда якжнъ биръ луканта гюрдюмъ,
26. Не япаимъ бенда орая гирдимъ,
27. О гене ювле биръ лукантаймишъ,
28. Биръ акшама отузъ грушъ алжрларжимишъ
29. Бенда фукара орая сапмжшимъ,

[44]

1. Бир'асъ едимъ о гедже ятмжшжмъ,
2. Сабахасж да орда бирасъ единъ,
3. Не джръ масрафжмъ сювлеинъ дедимъ,
4. Оннаръ да биръ дефтеръ гитирдилеръ,
5. Веръ ирми алтж грушъ дедилеръ,
6. Хичъ даха ашаа дедимъ олмазми,
7. Биръ рубле долаи сизе куртармазми,
8. Зира бенда биръ адамъ фукара,
9. Алмаинъ бенденъ окадаръ пара,
10. Оинарда билмемъ не сивледилеръ,
11. Лякинъ бана бойле дедилеръ,

12. Бизь сендень огузь грушь истерись
13. Гюрдюкь фукарасжнь, да, икрамь едерись,
14. Бенда о земань ирми алтжн вердимь,
15. Алджмь торбамж ордань чекилдимь,
16. Чиктжмь сокаа, шинди нерее varaимь,
17. Кими билирим'да, киминь ичинь сораимь,
18. Гездимь торбайлень орая бурая,
19. Сонра гиттимь бирь школая,
20. Торбайлень абжйлень ичерие гирдимь,
21. Вармж бурда болгарь чуджукларж дедимь,
22. Я сишо'фдань я русчуктань,
23. Я гене тьрнова казасжндань,
24. Варь оннара дедимь бирь шей сьовледжемь,
25. Алатларжмь іолума гидеджеиь,
26. Варь бурда бирь сишофлу дедилерь,
27. Варджларь она хаберь вердилерь,
28. Бираздань бактжмь янжма гелди,
29. Хошь гелмишинь бана сьовледи,

[45]

1. Хошь булдумь дедимь, ватандашимь,
2. Ишить не сьовлеиджемь сана кардашимь
3. Риджамь варь риджами кабуль едесинь,
4. Сенинь отурдунь ере бени гетиресинь,
5. Бень бурда бирь качь гюнь ейленеджемь
6. Бурасжна сеирь едипь гезинеджемь,
7. Хана конаимь іокь бенде пара,
8. Гіордюнь гиби бирь адамь фукара,
9. Пекь и олурь, нее кабуль етмеджемь деди
10. Бени ордань алжпь евине гетирди,
11. Ода орда кирайлень отуруду,
12. Варжпь орда школада окур'ду,
13. О чоджаа никола сукнаровь дерлерь,
14. Даха чоджукларь, варь окумаа гидерлерь
15. Некадарь гюнь орда бень дурдумь,
16. Хепь онунь евине отурдумь,
17. Гюндюзлень белградта гезердимь,
18. Акшамь сабахь софрасжндань ердимь,
19. Аллахь она іомюрлерь варсинь деримь
20. И, чоджукту, хаирь дуvasжнж едеримь,
21. Діортъ гюнъ бенъ орда отурдумь,

22. Чокъ ерлеръ долащжмъ ве гюрдюмъ
23. Белградъ бир'асъ юксекъ биръ ер'диръ.
24. Лякинъ чокъ гюзель биръ шехердиръ,
25. Юкарданъ баксанъ пекъ якжширь,
26. Орда сава ирмикъ туная катжширь,
27. Сокакларж пекъ чокъ генищжръ,
28. Чоку варъ кавакъ иле дикилиищжръ
29. Чини ачленъ да дикилмишь варджръ.

[46]

1. Орда нерде бююкъ шадраванджръ,
2. Варъ ючъ таане кубели клисеси,
3. Варъ онъ бешъ османлж джамиси,
4. Гиттимъ туна ве сава, катжщжй ерде,
5. Гирдимъ ескиденъ калма каледде,
6. О калай баксанъ акжла зарарджръ,
7. Кави ве калжнъ дуварларж варджръ,
8. Орта ерде бирж юксекъ ере,
9. Орда да шиларъ биръ минааре,
10. Орда варъ османлж джамиси,
11. Орда якжнъ варджръ биръ капузи,
12. О капуя гирикенъ кюпрюдень гечерлеръ,
13. Бери янда башча варъ, орда, гезинирлеръ,
14. Ючъ дюртъ гюнъ орасжнж бактжмъ,
15. Херъ биръ ери долащжмъ, ве канджмъ,
16. Неетъ еттимъ вилаята дюнеимъ,
17. Парамъ юкъ гене вампора гиреимъ,
18. Караданъ дедимъ шинди гидеримъ,
19. Кендини юла хазжръ едеримъ,
20. Аяма гийдймъ биръ чифтъ чаржкъ,
21. Башима сарджмъ иртжлмжшъ саржкъ,
22. Биръ омузумда алджмъ биръ торба,
23. Юбюрюнде сопайле аба,
24. Достума ошча калжнъ дедимъ,
25. Чиктжмъ юолума, чекилдимъ,
26. Ялжнжзъ чекилдимъ юолума,
27. Вай бенимъ гарипъ халжма,
28. Чамуръ олуръ ямуръ яръ,
29. Даскаль киро юолуну бакаръ,

[47]

1. Акшамъ олдуinna механеe сапаржмъ,
2. Сжрплжрл сеиръ едеръ бакаржмъ,
3. Некадаръ сжрпъ варса о кiовде,
4. Хеписини булурсунъ механеде,
5. Дилинденъ бенъ аннаямаджмъ,
6. Оннарлж хичъ конушамаджмъ,
7. Оннаръ сiовлерди бенъ саде бакарджмъ,
8. Сабахасж орданъ калкарджмъ,
9. Хепъ бешеръ грушъ масрафъ iодердимъ,
10. Юзъ дремъ шарапъ биръ екмекъ ердимъ,
11. Аллахъ беланжж версинъ дердимъ,
12. Абамж алжпъ iелума гидердимъ,
13. Биръ сабахъ гене iолуму кавраджмъ,
14. Медвенъ дедиклери кiове ураджмъ,
15. Чиктж каршима биръ чорбаджи,
16. Гель бурая деди бре iолджи,
17. Гель бакалжмъ нерее гидерсинъ,
18. Нечинъ iовле хжзлжджа гечерсинъ,
19. Бенда дiондюомъ янжна варджмъ,
20. Абамж бражпъ бенде отурдумъ,
21. Сорду бени нерели олурсунъ,
22. Не ище бурда булунурсунъ,
23. Бенъ дедимъ iолджи биръ адамъ,
24. Та тжрнова казасжнданъ,
25. Шинди деди нерее гидерсинъ,
26. Ничинъ iовле ялжнжзъ гезерсинъ,
27. Ялжнжжъ чекилдимъ ялжнжзъ гезеримъ,
28. Шинди догру вилаятжма гидеримъ,
29. Сень деда iовле ялжнжзъ гезерсинъ,

[48]

1. Сень чишить биръ адама бензерсинъ,
2. Гель деди ичери бакалжмъ,
3. Веръ пашапортуну окуялжмъ,
4. Бен'да ичериe гирдимъ,
5. Пшашортуму вердимъ,
6. О ону алжпъ окуямадж,
7. Биръ шей онданъ копарамадъ
8. Чекилди даскаль арасжнъ,
9. Булупъ ону окусунъ,

10. Бень окурумъ дедимъ веръ бана,
11. Зіадеджръ бу чорбаджилжкъ сана,
12. Сень билмезмишинъ дедимъ окума,
13. Я нейчинъ илиширсинъ іолджи адама,
14. Окудумъ ону, булгардже ве тюркче,
15. Каядж да гіостердимъ сржбче,
16. Яни белградта каидъ етмишимъ,
17. Ангж гюнъ орданъ чекилмишимъ,
18. О, сеслеркенъ бир'асъ явашладж,
19. Явашъ сіовлеме башладж,
20. Илктенъ сербезъ сіовлерди,
21. Кендини чокъ арифъ занъ едерди,
22. О й се, гене хиянетъ биръ адама бензерди,
23. Орданъ гене калкаржмъ,
24. Гене іолуму кавраржмъ.
25. Бешъ гюнде сжрптапъ чиктжмъ,
26. Сжрпларж (и) сеиръ еттимъ вс бактжмъ
27. Алтънджи гюнде видине ердимъ,
28. Орданъ гене ванпора гирдимъ,
29. Орданъ-бери, бизимъ іолкеи бактжмъ,

[49]

1. Чокъ севиндимъ ве месрурь калджмъ,
2. (Бу) османлж (бу) іолкесининъ ери,
3. Биръ ерде іоктуръ бензери,
4. Ертеси гюнде сищовая ердимъ,
5. Гене бююкъ кавенеде гирдимъ,
6. Бу кавене калжръ конакъ каршисжнда,
7. Чокъ достъ йле булущумъ орда,
8. Хошъ гелдинъ хеписи дедилеръ,
9. Бана чокъ икрамъ етилеръ,
10. О гедже орда биръ достта яттжмъ,
11. Сабахасжна орданъ еркенъ калктжмъ,
12. Алджмъ торбамж гене умузума,
13. Гене ялжнжсъ чекилдимъ іолума,
14. Гюнъ дувмамжмщъ, орданъ чекилдимъ,
15. Гюнъ каушаракъ, кіовюме ердимъ,
16. Кіовдень чекилдимъ віеная вараймъ,
17. Парамъ азъ дъ діондіомъ, не япаимъ,
18. Земунданъ, гери діонеримъ,
19. Сжрбжнъ ортасжнданъ гечеримъ,

20. И, бактжмь орда о сжрпларь,
21. Дийвереймь насжль адамларь,
22. Бень гюрдюмь о сжрпларь,
23. Чокь хайлясь адамларь,
24. Херь гюнъ механее гидерлерь,
25. Орда бютюнь гюнъ ичерлерь,
26. Оннаржнь фукарасж чоктурь,
27. Даха чокунъ юкюзлери юктурь,
28. Лякимь оннаржнь енъ фукарасж,
29. Яяни юктурь хичь биръ парася,

[50]

1. О да сербесь-сербссь бааржширь,
2. Куражъ та сатмаа чалжширь,
3. Яржсж ялжнь-аякъ гезерлерь,
4. Кенди-кендине гене капитанъ дерлерь,
5. Даха чоку арнауть гиби гезерлерь,
6. Шитсинлерь хасъ етмезлерь,
7. Лякинъ бень доурусуну сивлееджемь,
8. Хайлязь адамларь гене дееджемь,
9. Лясковцаларь оннара праса сатарларь,
10. Евлери гене арнаутларь япарларь,
11. Орда некадъръ башчуванджиларь,
12. Ишлерь хепъ бизииъ адамларь,
13. Гедже ве гюндюсь ишъ ишлерлерь,
14. Суванъ ве биберъ оннара верирлерь,
15. Сжрпларь хепъ сатжнь алжрларь,
16. Ише чокь хайласъ адамларь,
17. Хеписи мисирь екмекъ иерлерь,
18. Биздень ииси юктурь дерлерь,
19. Сжрпъ сербезджръ кендилери дерлерь,
20. Кенди кендини мехтъ едерлерь,
21. Бень гене оннаржнь аклжна гюлеримь,
22. Доурулуктъ юзере бойле деримь,
23. Кендини бу кадъръ мехтъ етмесинлерь,
24. Зира акъ, ве кара гечитте белли олуерь дерлерь
25. Тарла сюрмесини да сизе дийвереймь,
26. Вакжтъ вакжтсжсь сизи гюлдюреимь,
27. Дийвереджемь чифтъ сюрмесини,
28. Ве хемъ да мисирь екмесини,
29. Херь биринде чифтъ юкюзь юктурь,

30. Биреръ іокюзлень даха чоктуръ,
31. Пахала джръ орда аламазларъ ешъ,
32. Онунъ ичюнъ ишлерлеръ бирерлешъ,
33. Сюрерлеръ бу гюнъ бирине,
34. Сабахъ гидерлеръ гене іобюрюне,

[51]

1. Бешъ алтж киши гоплаширларъ,
2. Сабана ючъ чифтъ іокюзъ кошарларъ,
3. Бири іонюнде іокюзлери едеръ,
4. Бири орта ерде хайдеръ,
5. Бири сюверъ талалозъ япаръ,
6. Бири сабанжнъ куйруну тутаръ,
7. Олурларъ бешъ алтж киши,
8. Бойледиръ сжрпларжнъ иши,
9. Кенара хжзлжджа чикарларъ,
10. Ордада биръ джумбишъ япарларъ,
11. Орда бакъ сенъ чокъ джумбишъ,
12. Бакарсанъ чивилеръ кжржлмжшъ,
13. Бази іокюзлеринъ зевлелери дюшмишъ,
14. Базисининъ гене хичъ конулмамжшъ,
15. Бири дурунъ бакалжмъ деръ,
16. Бази шитмесъ іокюзлери хайдеръ,
17. Сааламъ ери варса, ода копаръ,
18. Бири іонарь чивилери япаръ,
19. Бази нерде кжржкъ дуръ гюреимъ,
20. Бази деръ дурунъ сабанж кюреймъ
21. Бири дурунъ чивилери япаимъ,
22. Бири дурунъ зевлелери сокаимъ,
23. Иште булунуръ бешъ алтж киши,
24. Бойледиръ сжрпларжнъ иши,
25. Билиримъ шитсинлеръ даржладжякларъ,
26. Ема бенъ доуру сівлеримъ даянаджякларъ,
27. Кенарда хайле ураширларъ,
28. Сонра сабанлж долаширларъ,
29. Башка чизи гидипъ тутарларъ,
30. Каржларъ гене чапайле казарларъ,
31. Чапайлень мисирлери екерлеръ,
32. Башка тюрлю белки билмезлеръ,
33. Насаль бурда бизпмкилеръ билирлеръ,
34. Сабанжнъ арджндже мисирлери екерлеръ,

[52]

1. Бу кадаръ ишчи джръ сжрпларъ,
2. Ише чокъ хаилазъ адамларъ,
3. Ишини сааланъ тутмазларъ,
4. Сабахъ еркенда калмазларъ,
5. Херъ сабахъ нередень калктжмъ,
6. Хеписини уюръ брактжмъ,
7. Гюнъ урмушъ, кіове ураржмъ,
8. Гене хеписи уюръ бакаржмъ,
9. Бенъ гїордимъ о сжрпларъ,
10. Чокъ хаирсжсъ адамларъ,
11. Бютюнъ сжрбжнь іюлкеси,
12. Етмезъ тжрнова казааси,
13. Бураданъ чиканъ захирелеръ,
14. Бешъ сене сжрбж бесслерлеръ,
15. Орданъ чнканъ максулатъ,
16. Бурданъ чикарь ики катъ,
17. Буранжнь адамж тюджаръ ве гезектжръ,
18. Ишине мукаятъ въ ишлектжръ,
19. Биръ адамжнь бурда гїордюй иши,
20. Орда гїоремезлеръ ики киши,
21. Незаманъ оннаръ тарлая гідерлеръ,
22. Бизимъ о земанзджнь ики евлекъ сюрерлеръ,
23. Шитспнлеръ, даржладжакларъ,
24. Хакъ сїовлеримъ даянаджякларъ,
25. Даржлжпта не, япаджякларъ,

Мурадъ-бекъ каріесинденъ Киро даскаль.
Орасьнж вармжшь гезмишь,
Бурада о кендиси язмжшь
1873.

ЛИТЕРАТУРА

KIRO, B., 1874. *Второ пжтваніе на Бача Кира*. на Дунавскжтж область: Руссе, Въ печатницата.

REFERENCES

GÜLSEVIN, G., 2015. Arkaik-Periferik Kavramı ve Bu Kavramın Tarihi Batı Rumeli Türkçesi Ağızlarının Tespitindeki Önemi. *The Journal of Academic Social Science Studies*, pp. 1 – 12.

- GÜNŞEN, A., 2008. Doğu Trakya Ağızlarının Şekil Bilgisini Belirleyen Temel Özellikler. *Turkish Studies International Periodical For the Languages*, pp. 402 – 470.
- KARASU, A., 2022. Bulgar Yazar Baço Kiro'ya Ait 1873 Tarihli Kiril Harfli Türkçe Bir Gezi Yazısı. *Balkanlarda Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları*, vol. 4, no. 1, pp. 13 – 45.
- KIRO, P., 2024. Retrieved from Prominent personalities: <https://www.mu-seumbcherkva.com/personalities.html>
- KIRO, B., 1874. Vtoro patuvanie na Bacha Kira. Na Dunavska oblast. Ruse: W pechatnitzata.
- KORKMAZ, Z., 2010. Balkan Türkçesi Ağızları ile Türkiye Türkçesi Ağızları Arasında Sosyo-Lengüistik Açından Kısa Bir Karşılaştırma. *Türk Dili Araştırmaları Yıllığı – Belleten*, pp. 103 – 118.
- LITERARY WORLD. 2024, 04. 16. Retrieved from Bulgarian Literature Critique: <https://literaturesviat.com/?p=147683>.
- VESSELINOV, D., 2016. Theoretical Basis of “Dictionary of the French Words in Bulgarian Language”. *Foreign Language Teaching*, vol. 3, no. 43, pp. 250 – 271.
- VESSELINOV, D., 2019. Empruntology in the context of the XXI century. *Sbornik v chest na chl.-kor. Stoyan Burov*. Sofia: Sofia University Press, pp. 392 – 405.
- WIKIPEDIA. 2020, 04. 04. Retrieved from Wikipedia – Bacho Kiro: https://en.wikipedia.org/wiki/Bacho_Kiro
- YEŞİLKAYA, M., 2023. *Güneydoğu Anadolu Bölgesi Ağız Atlası*. İstanbul: Gece Kitaplığı.
- YEŞİLKAYA, M., & KARASU, A., 2022. Bulgar Ağız Atlası Işığında Türkiye Ağız Atlasının Hazırlanmasına Yönelik Bazı Öneriler. *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, vol. 50, pp. 195 – 206.

✉ **Dr. Abidin Karasu, Assoc. Prof.**
ORCID iD: 0000-0002-2324-111X
Istanbul Medeniyet University
Istanbul, Turkey
E-mail: abidin.karasu@medeniyet.edu.tr